

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 47/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť L. H., Ľ., Ing. K. H., Ľ., J. H., V., a J. H., Ľ., zastúpených advokátom JUDr. P. P., P. a partneri, Advokátska kancelária, spol. s r. o., P., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 14 C 138/2005 z 19. februára 2008 a uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2 Co 51/08 z 29. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. H., Ing. K. H., J. H. a J. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. novembra 2010 doručená sťažnosť L. H., Ing. K. H., J. H. a J. H. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv zaručených čl. 20

ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 14 C 138/2005 z 19. februára 2008 a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 51/08 z 29. mája 2008.

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli:

„Dňa 27.07.2005 sme podali Žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na Okresný súd v Prešove. Žalovaným je Slovenská republika, pričom k podaniu žaloby sme pristúpili potom, čo sme sa márne po roku 1990 sami, resp. od 25.08.2003 prostredníctvom právneho zástupcu pokúšali predmetnú majetkovoprávnu vec so štátom vyporiadať mimosúdne. ...

Súd vo veci začal riadne konať, no po zmene zákonného sudcu, bolo po pojednávaní súdom vydané Uznesenie dňa 19.02.2002 (správne 19.02.2008) na neurčito z dôvodov uvedených v predmetnom uznesení. Proti predmetnému uzneseniu o prerušení konania sme podali Odvolanie. Odvolací súd - Krajský súd v Prešove Uznesením, sp. zn.: 2 Co 51/2008 zo dňa 29.05.2008 potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Od vtedy je konanie prerušené a súd vo veci nekoná. ...

Prvostupňový súd sme podaniami zo dňa 22.09.2009, 17.02.2010, 18.10.2010 a 19.10.2010 žiadali, aby súd vo veci konal. Namietali sme procesný postup súdu s poukazom, že odkaz na iné konanie, pre ktoré k porušeniu došlo, je nezákonným rozhodnutím a že nás súd môže vystaviť do situácie, kedy nám je odopretý spravodlivý súdny proces a riadne a včasné prejednanie našej žaloby. Navyše nie všetci účastníci tohto konania pred Okresným súdom v Prešove boli, či sú účastníkmi správneho konania a preto dochádza k skutočnému odopretiu spravodlivého súdneho procesu a riadneho a včasného prejednania žaloby - vo vzťahu k J. H., dedič po neb. A. H. ...

Keďže aj napriek našim opakovaným žiadostiam o pokračovanie vo veci pred súdom k žiadnej odpovedi nedošlo a nedošlo ani k pokračovaniu v konaní a prejednaní veci samej, neostáva nám nič iné, len vec riešiť prostredníctvom tejto Ústavnej sťažnosti, ktorej cieľom je dosiahnuť, aby všeobecný súd o veci konal a návrh riadne prejednal podľa príslušných ustanovení O. S. P.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľa v závere svojej sťažnosti navrhli, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„Uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 2 Co 51/08 zo dňa 29.05.2008 spolu s Uznesením Okresného súdu v Prešove, sp. zn.: 14 C 138/2005 zo dňa 19.02.2008 a nekonaním vo veci vedenej pod sp. zn.: 14 C 138/2005 následkom jej prerušenia, boli porušené základné práva sťažovateľov garantované v čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 20 ods. 1 Ústavy SR.

Uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 2 Co 51/08 zo dňa 29.05.2008 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľom sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške po 100,- EUR (sťažovatelia 1 až 3) a vo výške 200,- EUR (sťažovateľ 4).

Sťažovateľom sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako

aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovatelia v petite svojej sťažnosti namietajú porušenie svojich základných práv zaručených čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv zaručených čl. 6 dohovoru. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že napriek nedostatočnému označeniu práv zaručených čl. 6 dohovoru, ktorých porušenie namieta, uvedením príslušného odseku, resp. slovným označením, z celkového obsahu sťažnosti bolo možné jednoznačne ustáliť, že sťažovatelia namietajú zásah do práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako to v záhlaví tohto uznesenia vymedzil ústavný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

K zásahu do uvedených práv sťažovateľov malo dôjsť uznesením okresného súdu č. k. 14 C 138/2005-131 z 19. februára 2008 a uznesením krajského súdu č. k. 2 Co 51/08-139 z 29. mája 2008, ako aj nečinnosťou okresného súdu.

Z obsahu sťažnosti a listinných dôkazov k nej pripojených ústavný súd zistil, že okresný súd uznesením č. k. 14 C 138/2005-131 z 19. februára 2008 prerušil podľa § 109 ods. 2 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov konanie o určenie vlastníckeho práva sťažovateľov ako žalobcov proti žalovanému Slovenskej republike, Ministerstvu obrany Slovenskej republiky, a to na čas do právoplatného skončenia konania vedeného Obvodným pozemkovým úradom v Prešove pod č. OPÚ-2005/623.

Sťažovatelia podali proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, v ktorom navrhli napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

O odvolaní rozhodol krajský súd uznesením č. k. 2 Co 51/08-139 z 29. mája 2008 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu v celom rozsahu potvrdil.

1. Pokiaľ sťažovatelia napádajú uznesenie okresného súdu č. k. 14 C 138/2005-131 z 19. februára 2008 ako súdu prvého stupňa, ktorým tento rozhodol o prerušení konania, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy (premietaný aj do § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže ho preskúmal na základe odvolania sťažovateľov krajský súd, ktorý uznesením č. k. 2 Co 51/08-139 z 29. mája 2008 napadnuté uznesenie prvostupňového súdu v celom rozsahu potvrdil.

Z uvedeného dôvodu sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. US 133/05, IV. ÚS 155/2010).

2. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02, III. ÚS 254/04). Jednou zo zákonných podmienok na jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Ústavný súd zistil, že potvrdzujúce uznesenie krajského súdu bolo právnomu zástupcovi sťažovateľov doručené 9. júla 2008, čo znamená, že toto uznesenie vo vzťahu k sťažovateľom nadobudlo uvedeným dňom právoplatnosť. Sťažovatelia sa na ústavný súd obrátili až sťažnosťou z 11. novembra 2010, ktorá bola ústavnému súdu doručená 15. novembra 2010, teda zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty dvoch mesiacov (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol v rámci jej predbežného prerokovania podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

3. Sťažovatelia v petite svojej sťažnosti namietajú tiež porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť nečinnosťou okresného súdu v predmetnom konaní v dôsledku jeho prerušenia, teda v čase po právoplatnom rozhodnutí o prerušení konania. Podľa názoru sťažovateľov okresný súd vo veci nekonal napriek tomu, že ho k tomu opakovane vyzývali.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o časti sťažnosti, v ktorej sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 138/05, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou skúmal, či sťažovatelia preukázateľne využili právny prostriedok ochrany tohto práva, na uplatnenie ktorého mali právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Ústavný súd v tejto súvislosti už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám

odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažovatelia v odôvodnení svojej sťažnosti netvrdili, že by pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podali predsedovi okresného súdu sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní, a táto skutočnosť nevyplýva ani z príloh pripojených k sťažnosti, ústavný súd berúc do úvahy zastúpenie sťažovateľov kvalifikovaným právnym zástupcom ich na doplnenie sťažnosti v tomto smere ani nevyzýval a odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dáva sťažovateľom do pozornosti svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej nečinnosť súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu (pokiaľ táto nebola spochybnená) neposudzuje ako zbytočné prietahy v súdnom konaní (mutatis mutandis II. ÚS 3/00, III. ÚS 42/02, I. ÚS 65/03, II. ÚS 193/2010). Zároveň ústavný súd pripomína, že toto uznesenie nie je prekážkou, aby sa sťažovatelia v prípade, že okresný súd nebude v predmetnom konaní v ďalšom jeho priebehu postupovať bez prietahov, opätovne obrátili so sťažnosťou na ústavný súd.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľov nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. januára 2011